

UČIM SE POVSOD IN OD VSAKOGAR

Za intervju z majorko smo se začeli dogovarjati že predlani, ko je Nina Raduha zaključila štabni tečaj v Kadetnici v Mariboru. Nanjo so nas opozorili njeni kolegi, ki so poudarili njeno z odliko končano šolanje. Pa se je izgovorila, da bi pogovor raje opravila potem, ko se vrne iz Libanona in z misije UNIFIL. In je veljalo počakati, kajti za njo sta še ena nova preizkušnja in nov izziv, ki ga je uspešno prebrodila s svojim (odličnim) moštvom. Na katerega prisega v vseh pogledih in za katerega je, kot pravi, zadolžen in odgovoren predvsem poveljnik – voditelj. In v njenih odgovorih ni besed(e) o Slovenski vojski, kakršne danes vejejo iz večine medijev, ni razpada sistema ne obupa, temveč razmišljanje, da je v njej še vedno veliko dobrih poveljnikov in vojakov, na katere je vredno staviti in ki končno pomenijo korak naprej iz vsega, kar je v letih obstoja iz Slovenske vojske nastalo.

Kako se dekle – ženska – odloči za vojaški poklic – kako začne razmišljati o tem, kako ga pojmuje, kaj pričakuje ...?

Ja, takšno vprašanje mi ljudje, s katerimi se pogovarjam, kar pogosto zastavijo: kako to, da sem izbrala vojsko. Verjetno je razlogov za vstop deklet – žensk – v vojsko približno toliko, kot je žensk, ki se za to odločijo. Mene osebno so že od nekdaj zanimala drugačne stvari, stvari, ki niso tipične, ki dokazujejo, da stereotipi ne držijo. Vedno sem se rada preizkušala v stvareh, ki so se drugim zdele nemogoče. Najbolj pa sem občudovala vztrajnost vojakov, ki s svojim pogumom in nezlomljivo držo za svojo domovino, poveljnika, sobojevnika ... bijejo boj, pomagajo ljudem v najbolj nemogočih

situacijah, so pripravljene dati svoje življenje za nekaj več. Zanimali so me akcija, dinamika, drugačen način življenja, tovarništvo, predanost ... pa – malo v šali, malo zares – sem morala najti poklic, poslanstvo, ki bo krotilo in shajalo z mojo energijo.

Vaša »vojaška kariera« se je začela s študijem obramboslovja, pa naprej?

Ja, začela se je s študijem obramboslovja, predvsem zato, ker sem si poleg akcije želela izobrazbe. Tako sem se po končani srednji šoli vpisala na obramboslovje. Od tam je bila moja pot zarisana, še posebej po tem, ko sem se vrnila s takrat še »FDV-jevskega vojaškega študentskega tabora« in končala vojaški modul za študente,

ki so ga na Centru vojaških šol organizirali za študente tretjega letnika FDV. To je bilo nekaj, verjetno sem se takrat dokončno zaljubila v vojaški poklic. Po končani diplomii sem se po enoletni šoli za častnike zaposlila v SV kot mlada poročnica. Takrat sicer nisem vedela, da se častniški poklic v marsičem razlikuje od vojaškega, da je »ležanja v blatu in kopanja jarkov bistveno manj«, ampak takrat to ni bilo pomembno, pomembno je danes tisto, v kar še vedno verjamem in v kar sem verjela takrat: biti častnik ali vojak pomeni živeti življenje častno, za moštvo, včasih na robu svojih zmogljivosti in predano. In to me še danes prepriča, da sem se odločila prav. Po zaposlitvi v SV se je v moji nadaljnji karieri ponudilo veliko priložnosti za izobraževanje, od

obveznih kariernih tečajev, kot so štabna šolanja, ki so omogočala – poleg drugih pogojev – napredovanje v činu, do različnih strokovnih šolanj, ki so nadgrajevala strokovno-profesionalni razvoj na področjih, na katerih sem delovala. Ker zares verjamem, da znanje bogati človeka, in tudi učim se z vsakim letom raje (pa ni bilo vedno tako ...), sem ves čas sama skrbela tudi za nadgradnjo civilne izobrazbe in si tako na Pravni fakulteti v Ljubljani »prišturirala« znanstveni magistririj s področja kazenskoprnih znanosti, smer kriminologija. Zakaj pravo? Ker menim, da multidisciplinarnost širi spekter razumevanja in omogoča širši pogled na različna področja delovanja v okviru trenutno dodeljenih nalog.

Končali ste višji štabni tečaj, s čim je to šolanje (po zahtevnosti) mogoče primerjati? V svoji generaciji ste bili celo najboljša slušateljica – je bilo to težko doseči?

Res je. Na to sem zares ponosna. Veste, meni se zdi, ko se srečujem in delam s pripadnicami in pripadniki SV, ko slišim odzive mednarodnega okolja, da je slovenski

vojak, podčastnik, častnik vrhunski, da so moji sodelavci zares dobri, profesionalni in visoko usposobljeni. In biti najboljši v takšnem kolektivu ni bilo lahko. A tudi takšen osebni uspeh ne pride brez kolektiva in podpore sodelavcev. Naučila sem se, da v vojski nisi in ne moreš biti osamelci jezdec, da smo tim, ki skupaj vesla. In moja generacija višjega štabnega šolanja je bila tista, s katero smo skupaj veslali. Od vseh in povsod sem se in se učim. To je moj privilegij. In to, kar danes vem, je osnova za moje delo, tako se trudim živeti. Spoznala sem, da so spremembe dobre in izobraževanje pomeni napredek. Silita nas v to, da smo aktivni in iščemo nove rešitve, da ne zaspimo na lovorikah stare slave, ampak »kopljemo naprej«. Naučila sem se, da če hočeš zmagati v boju, moraš biti boljši od nasprotnika, narediti moraš potezo več, zato je treba biti dober. Povprečneži ne morejo zmagovati. In to je verjetno tisto, kar me je gnalo vložiti maksimalen napor v končanje te šole uspešno.

Opravljali ste več dolžnosti v SV, od PR-službe do poveljnice v enoti, pa potem od pripadnice v mirovni misiji do vodje kontingenta v Libanonu ...

Ja, moja karierna pot je kar zanimivo vjugala med različnimi dolžnostmi, tudi takimi, za katere bi ob vstopu v vojaško organizacijo rekla, da jih ne bi počela nikoli, pa so me v karieri morebiti še najbolj zaznamovale. Jaz sem si sebe vedno predstavljala v vlogi poveljnice, na čelu enote. In priznati moram, da je bil čas, preživeti z enoto, vedno najlepši. Sem se pa med službo naučila, da so tudi druge dolžnosti, ki jih moraš v vojski opraviti, da si na koncu lahko dober poveljnik. Ker sem se za vojaško pot odločila z zavedanjem, da ne bo vedno najlažje, in ker pri izgradnji svoje kariere ne želim preskakovati »stopnic« ali delati bližnjic, sem še toliko bolj ponosna na to, da sem v svoji karieri ponosno »oddelala« vodenje na vseh enotovnih ravneh do čete in vodila kontingent na MOM ter ob tem pustila sled tudi na drugih štabnih dolžnostih. Kot nadobudna poročnica sem začela kot poveljnica 2. pehotnega voda 2. čete 10. MOTB, nadaljevala pa kot poveljnica minometnega voda. Po tem sem za kratek čas prevzela štabno dolžnost častnice za celostno oskrbo. Nato sem odšla na mednarodno operacijo in misijo EU Althea v Bosni in Hercegovini, kjer sem delala v

okviru skupin za povezavo HUMINT. Po vrnitvi z MOM sem prevzela delo častnice za odnose z javnostmi 1. brigade SV. Svoje nepozabne trenutke vodenja in poveljevanja sem preživela v izjemnem kolektivu minometne čete 20. MOTB kot poveljnica čete, se zatem vrnila za nekaj časa nazaj na področje odnosov z javnostmi na GŠSV in nato nazaj v štab 1. brigade, kjer sem opravljala delo častnice za informacijske operacije. Pred odhodom na mirovno misijo UNIFIL v Libanonu pa sem delovala v sektorju za civilno-vojaško sodelovanje na GŠSV. Po vrnitvi iz Libanona sem prevzela dolžnost vojaške svetovalke poveljniku Poveljstva sil SV.

Kaj pa vaša funkcija v mirovni misiji UNIFIL? Kako je bilo sodelovati s kolegi – častniki držav udeleženk misije (tudi z vidika častnice)?

Na misiji ZN v Libanonu UNIFIL sem opravljala delo poveljnice 22. slovenskega kontingenta in bila najvišja nacionalna predstavnica. Hkrati sem opravljala delo višje častnice v sektorju za operativo (J3), na področju nekinetičnega delovanja v poveljstvu Sektorja Zahod, JTF Libanon. Tako se je moj delovni dan vedno začel pred sedmo zjutraj in končal pogosto pozno v noč. Na misiji je bila moja prva in najpomembnejša naloga delo z mojim kontingentom. Moja misija je bila izgraditi tim, oblikovati povezan in nezlomljiv kolektiv 22. slovenskega kontingenta v UNIFIL-u, pripeljati vse fante varno nazaj v domovino in za seboj pustiti profesionalno delo in viden prispevek pri izvrševanju mandata poslanstva sil, v okviru katerih delujemo. Menim, da nam je uspelo, ne zaradi mene, ampak zaradi odličnosti, poštenosti in profesionalnosti pripadnikov SV, ki so bili z menoj v Libanonu. Veliko sem delala z mednarodnim elementom, ki se bistveno razlikuje od Natovih in misij EU, ker je zares multikulturno (znotraj UNIFIL-a deluje 41 različnih držav sveta). Mednarodno delovno okolje je vedno izjemno in tistim, ki želijo delati, ponuja neomejene možnosti za delo. Jaz sem povsod vedno naletela na odprta vrata in na profesionalen odnos. A bilo je vredno!

Kako je kontingent sprejel dejstvo, da jih bo vodila ženska? Ali prisotnost žensk vpliva na enoto? Kako je na vaš položaj gledalo mednarodno okolje, v katerem ste delovali?

V kontingentu sem bila sprejeta kot poveljnica, kot vodja, kot funkcija in ne kot

spol. Vsi so me sprejeli kot vodjo, in to je ključno. Res je, da smo verjetno imeli drugačne odnose, drugačne pristope in način dela, v okviru vojaških normativov seveda, kot se vzpostavijo v izključno moškem kolektivu. A da bi kdaj naletela znotraj kontingenta na izziv, povezan s spolom, se ni zgodilo. Vpliva pa, seveda. Vendar, kot sem že večkrat poudarila, s profesionalnim odnosom in zavedanjem,

da vsi opravljamo službo, je lahko ta vpliv izredno pozitiven. Na MOM in v SV velja ničelna toleranca. Če malo posplošeno zapišem, se dvigne kultura bivanja, morebiti je prisotno tudi pozitivno tekmovanje, zagotovo se kolektiv bogati, ker smo si različni, pa vseeno najdemo skupno pot. Sicer menim tudi, da so različni vplivi prisotnosti žensk v kolektivu bistveno povezani tudi s statusom ženske v enoti.

Vendar zdrav kolektiv, zdrav vodstveni kader vedno poskrbi za primerno razporeditev odnosov in pozornosti. Prav tako v okviru UNIFIL-a lahko zagotovim, da ni bilo nikakršnega oviranja ali ovir s strani spola, oziroma lahko bi dejala celo, da sem po tem, ko sem dokazala svoje delovne navade in dosežene rezultate, imela prej korist, da sem ženska ..., a sem se ves čas trudila, da sem vidna kot mirovnica, kot poveljnica in ne kot ženska. Precej pozornosti pa sem bila deležna tudi zaradi dejstva, da sem bila prva ženska poveljnica kontingenta v UNIFIL-u vse od njegovega obstoja, a to ni omajalo odločnosti pustiti za seboj vojaško-profesionalen pečat.

Ste mati, žena – kako se je družina sprijaznila s tem, da vas pol leta ne bo?

Da, najpomembnejša vloga mojega življenja je biti žena in mati trem čudovitim otrokom. Ko slečem uniformo, sem mati, žena, sestra, hčerka in takrat »sem zaljubljena v visoke pete« ... A tudi biti vojakinja, biti častnica, biti del Slovenske vojske je moje življenje, odgovorno življenje. Zato z menoj živijo vsi, moji starši, ki me brezpogojno podpirajo, mož, ki ve, kaj pomeni moja prisega, otroci, ki zmorejo narediti domačo nalogo kdaj tudi brez mene, in prijatelji, ki vedo, da sem z vojaškimi »kamerati« srečna. In za to sem jim zares hvaležna. Ob takšni neznanski podpori sem verjetno srečnica, da mi primarno poslanstvo tako uspešno uspeva združevati s svojo kariero, na katero sem ekstremno ponosna. Včasih je težko za vse, včasih pride kriza, a ker se o vsem pogovorimo, ker vemo, da enkrat eden vleče voz, enkrat drug, je lažje in ne nazadnje je sedem mesecev odsotnosti v primerjavi s preostankom časa, ki ga zares intenzivno preživimo skupaj, le kaplja v morje ... Zato gre, tudi ko je najtežje.

Koliko vas je častnic SV (približno v %), kakšna mesta zasedate (brigadirka ipd.), kakšna je karierna pot ...?

Kar nekaj žensk je v SV, 16 odstotkov žensk je vojakinj, nekoliko manj podčastnic (8 odstotkov) in častnic (13 odstotkov). To je izjemno v primerjavi z drugimi državami. Tudi kar nekaj žensk ima visoke čine, imamo med drugim tudi brigadirko. Za primerjavo: med 110.000 mirovniki Združenih narodov je uniformiranih žensk le 3 odstotke.

Je po vašem mnenju za častnice karierna pot težja kot za častnike (ali pa vsaj zapletenejša)?

Dosedanje izkušnje so večinoma pozitivne, če ne iščeš ovinkov, ker si ženska, če enakopravno vzdigneš glavo, če ne čakaš, da ti kdo odpre vrata ... Potem si zraven, si del tima, in to je tisto, kar šteje, je pa dejstvo, da imam osebno včasih občutek, da moram pokazati več kot moški sodelavec, da moram stvari narediti 120-odstotno, da gredo skozi ... Ampak to ni takšen problem, to sem spoznala že kmalu po vstopu v vojsko in to sem vzela v zakup, hkrati pa mi je zaradi tega resda kdaj posvečen tudi kakšen kanček pozornosti več. A na splošno, bi lahko rekla, se v Slovenski vojski zelo trudimo uvesti načelo enakih možnosti. Morebiti bom zato in na podlagi izpolnjevanja vseh pogojev nekoč tudi sama poveljnica bataljona ... (Nasmeh.) Ženska ne sme in ne more imeti drugačne odgovornosti kot moški. Predvsem ne v vojski, kjer si odgovoren za življenje svojih podrejenih, nikakor in nikoli! Moja odgovornost je enaka in moje naloge morajo biti narejene enako dobro kot od drugih, drugače ne gre. Drugo so bližnjice, ki na dolgi rok

ne pripeljejo do želenih rezultatov, zastavljenih ciljev in dobrih odnosov.

Vaše sporočilo za sklep?

Od tistega dne, ko sem prisegla, in do danes je vojska okolje, ki me vedno znova česa nauči, kjer se srečujem in delam z najboljšimi poveljniki, s predanimi in motiviranimi vojaki, z nezamenljivimi posamezniki v enotah in poveljstvih ter učnih skupinah. Čez leta sem se naučila, da so težave zato, da jih premagamo, in ko najdemo pot na drugo stran, smo zmagovalci. Kadar se potem obrnemo nazaj, vidimo, da smo bogatejši za novo izkušnjo, pametnejši za novo spoznanje in pogumnejši pred novim izzivom. Z ekipo, s profesionalci, s katerimi sem se med svojo kariero srečevala, vem, da lahko zmoremo vse. Treba je pogumno in pošteno naprej, nobena ovira ni tako visoka, da je ne bi mogli premagati, in poštenost vedno obrodi sadove, četudi včasih boli. Ob vsem tem nikoli ne smemo pozabiti, da so stvari z različnih koncev videti drugače in da je včasih za še večji uspeh treba stopiti izven varne škatle svojega udobja, ter nikoli, čisto nikoli ne smemo pozabiti, da smo vsi samo ljudje.

B. Knific

ŽIVLJENJEPIS

Majorka mag. Nina Raduha je univerzitetna diplomirana politologinja iz smeri obramboslovja. Magistrirala je iz kazenskopravne znanosti na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. V Slovenski vojski je zaposlena od leta 2003. Sodelovala je na misiji v BiH in Libanonu, trenutno opravlja dolžnost vojaške svetovalke poveljniku Poveljstva sil SV. Leta 2016 je kot najboljša slušateljica končala višje štabno šolanje. Na šoli za obrambno komuniciranje v ZDA je z odliko končala tečaj s področja odnosov z javnostmi. Na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je opravila znanstveni magistririj iz kazenskopravnih znanosti, smer kriminologija, tema magistrske naloge: Vloga OVS pri odkrivanju organiziranega kriminala. Diplomsko iz politologije – smer obramboslovje – je opravila na FDV Univerze v Ljubljani, tema diplomske naloge je bila Stopnja uporabe prostorske informatike v SV.

V SV je opravila vse poveljniške dolžnosti do ravni čete, bila je častnica za odnose z javnostmi, urednica več publikacij in štabna častnica tako na Generalštabu SV kot na Poveljstvu sil SV. Bila je prva poveljnica kontingenta v silah ZN UNIFIL v Libanonu od začetka misije, pred skoraj 40 leti, do danes.

Sodelovala je na vajah tako doma kot v tujini Dispute 05; Takojšen odziv 2014, 2015, 2016; Premik 2011, 2012, 2013; Sokol I., II., III. in European Wind 2012, 2016. Odlikovana je z zlato medaljo 1. brigade SV, z bronasto medaljo 20. MOTB, bronasto medaljo NGŠSV, bronasto medaljo SV, prejela pa je tudi zlato plaketo višjega štabnega šolanja za najboljšega slušatelja.